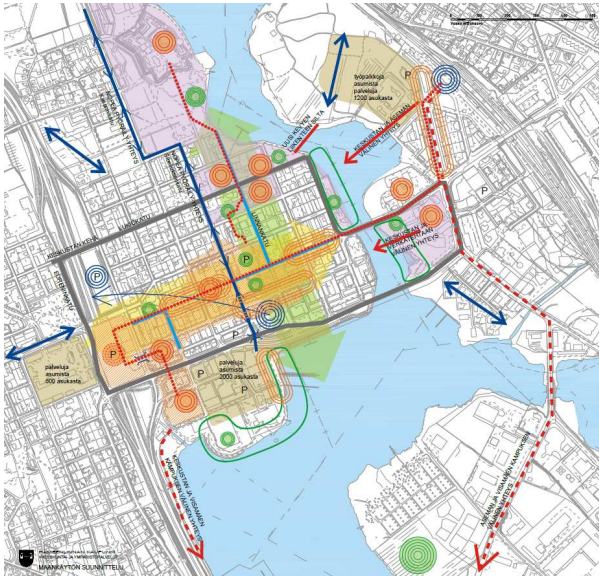

Skenaario 1

”Rento ja reipas pendelöintikaupunki”

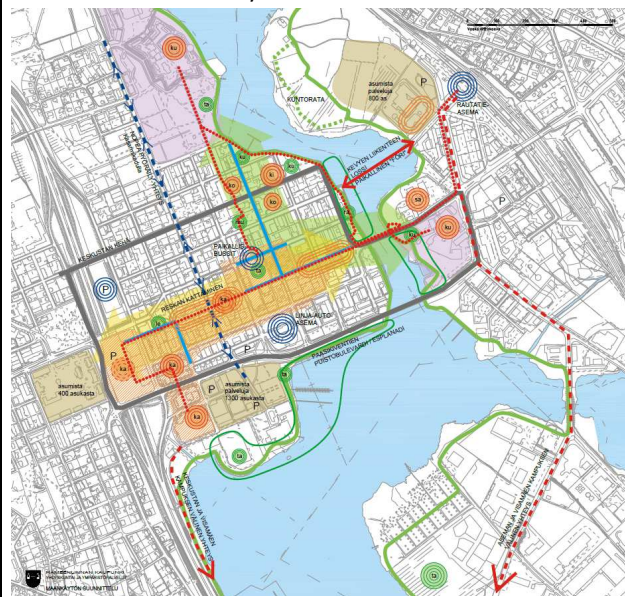
- hyödynnetään kaupungin sijaintia Helsinki-Tampere-vyöhykkeen puolimatassa (HHT-vyöhyke)
- tavoitellaan keskusta ja sen läheisille uusille asuntoalueille yhteensä 4500 uutta asukasta

Skenaario 2

”Välittävä ja virkistävä kulttuurin kehto”

- hyödynnetään kaupungin sijaintia järvien ympäröimänä, kaupunki ja luonto kohtaavat Hämeenlinnan keskustassa erityisen hienolla tavalla
- tavoitellaan keskusta ja sen läheisille uusille asuntoalueille yhteensä 3000 uutta asukasta

Asuminen

Keskusta-asumista on toteutettu eri väestöryhmille, mutta uudistuotanto on houkuttanut erityisesti lapsiperheitä. Pienasuntojen lisäksi keskustassa ja sen liepeillä on tarjolla myös kohtuuhintaisia perheasuntoja.

Asuntotuotanto on monimuotoista niin ulkomuodoltaan, toimintoiltaan kuin hallintamuodoiltaan (myös AsO ja vuokra-asumista). Kerrostalo- ja rivitaloasunnot ovat pohjaratkaisuiltaan ja ympäristöltään niin laadukkaita että niistä on tullut todellinen vaihtoehto omakotiunelmille. Keskusta on tarkoitettu myös nikkareille; valmiiden asuntojen ohella on tarjolla myös puolivalmiita asuntoja, joiden sisätilat voi rakentaa mieleisekseen ja jotka ovat muunnettavissa elämäntilanteen muuttuessa.

Ydinkeskustassa asuu pääasiassa iäkkäitä ja nuoria pienasunnoissa kuten nykytilanteessakin. Asuntotuotanto on asuntotyypeiltään hyvin samankaltaista kuin nykyisinkin, perheasuntoja on toteutettu jonkin verran keskustan läheisille uusille asuntoalueille. Keskustassa on tarjontaan pääasiassa vain pienistä vuokra-asunnoista, perheiden vuokra-asuminen sijoittuu syrjemmälle edullisemmille alueille.

Asuntorakentaminen on pääasiassa matalaa. Keskusta on rakennettu hybridirakennuksia, joissa yhdistyvät asuminen ja palvelut ennakkoluulottomasti. Palveluasumisen määrä kasvaa keskustassa.

Liikenne

Asemanseudusta on tullut osa keskustaa. Uusi linja-autoasema on toteutettu moottoritien toiselle katteelle. Entisen linja-autoaseman kortteli on saatu tehokkaasti rakennetuksi, kun bussit eivät enää tarvitse tilaa keskustasta. Entiselle linja-autoasemalle on sijoitettu lähipalveluita, asukkaiden lähiliikuntatilat ja etätyötiloja.

Henkilöautoilla saavutaan keskustaan kehäkatuja pitkin. Henkilöautojen pysäköinti tapahtuu pääasiassa maanalaisessa pysäköintilaitoksessa, josta on useita hissiyhteyksiä katutasoon kaupan alueille. Asukaspysäköintikin voi osittain tapahtua kauempana asunnosta, kun yksityisautoa käytetään vähemmän. Joukkoliikenteen tiheämpi vuorotarjonta mahdollistuu käyttäjämäärän kasvaessa. Palokunnankadulle on keskitetty paikallisbussien pysäkkikatokset, jolloin vaihdot bussista toiseen on vaivatonta.

Kehäkatujen sisäpuolella korostuu kevyen liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. Kevytiliikennepainotteisilla kaduilla tai ns. shared space –kaduilla (*liikennemuotoja ei ole eroteltu omille kaistoilleen*) ajoneuvoliikenteen nopeus on sovitettu kevyen liikenteen nopeuteen. Autoilun keskittyessä ydinkeskustan ulkopuolelle, keskustassa vapautuu tilaa ihmisille, tapahtumille ja kaupalle ja liikenteen aiheuttama melu vähenee.

Pyöräily on näkyvä osa liikennettä ja pyöräilyreitit ja pyöräparkit hahmotettavissa kaupunkikuvassa. Pyöräilystä on tehty yhtä helppoa kuin autoilusta. Kevyen liikenteen yhteyksiä on parannettu erityisesti keskustasta Pullerinmäkeen, Ahvenistolle, Hätilään ja Kantolaan. Aseman suuntaan on toteutettu kevyen liikenteen silta Vanajan yli. Paasikiventien ali on toteutettu avara alikulku keskustasta Etelärantaan. Kevyen liikenteen keinoin liikkuminen lisääntyy jopa siinä määrin, ettei oman auton omistaminen ole enää välttämätöntä, vaan kimppa- ja vuokra-autot ovat yleistyneet.

Liikenneympäristössä ei ole tapahtunut radikaalia muutosta. Henkilökohtaisen palveluliikenteen tarve on kasvanut. Esteettömyys ja turvallinen kävely-ympäristö korostuvat, esteettömät reitit hahmottuvat kaupunkikuvassa ja paikoin ne on merkitty opastein. Kaikessa rakentamisessa on huomioitu esteettömyyden vaatimukset ja iäkkäiden omatoimisen liikkumisen mahdollisuudet. Myös katujen valaistusta on parannettu. Reskan kattaminen on parantanut kävelykadun käytettävyyttä ja lisännyt sen kauppakeskusmaisuuutta. Kävely-yhteys linnalta keskustaan ja Verkatehtaalle ja asemalta keskustaan hahmottuvat kaupunkikuvassa pääreitteinä. Matkailijakin tietää esim. Hämeentien ja Viipurintien risteyksessä, missä päin on keskusta. Kesällä Laivarannasta aseman suuntaan on järjestetty non-stop-lauttayhteys kevyelle liikenteelle (vrt. Turun föri).

Pyöräilylle on toteutettu omat kaistat, jotta se on voitu erottaa kävelystä. Pyöräily on ohjattu mieluummin autojen kanssa samoille kaistoille/väylille.

Paikallisen bussiliikenteen keskitetyt pysäkit sijoittuvat torin laidalle Hallituskadulle.

Asuntojen pysäköimispaikat sijoittuvat lähelle asuntoja, kortteleihin on toteutettu korttelikohtaisia autokansia/ pysäköintikellareita ja piha-alueille muodostettu viihtyisiä oleskelualueita. Yleiset pysäköintilaitokset sijoittuvat keskustan kehäkatujen varsille ja asemanseudulle.

Asiointiliikenteessä arvostetaan edelleen kadunvarsipysäköintiä, jolloin liikenneympäristön laatua voidaan parantaa nykyisestä lähinnä perustason jäsentelyllä kuten kiveyksillä. Kadunvarsipysäköinnillä vain paikan saaneilla on lyhyt matka ostoksille, muut pysäköivät keskustan kehälle. Yhteydet kehältä keskustaan on rakennettu korkealaatuisesti ja viimeistellysti, katujen ylitykset tapahtuvat tasossa ilman alikulkua. Paasikiventiestä on rakennettu puistobulevardi/esplanadi.

Palvelut ja työpaikat

Uusia työpaikkoja on syntynyt erityisesti palvelualoille ja asiantuntijatehtäviin. Uutta työpaikkarakentamista on toteutettu asemanseudulle asumisen oheen, jolloin siellä myös palveluiden kysyntä kasvaa ja Hämeentien varren liiketilat ovat kysytyjä. Asemanseudulla on myös etätyöhotelli.

Hämeenlinnassa on tarjolla monipuolisesti uusia matkailupalveluita lapsiperheille. Yhteistyö on tiivistä Tervakosken Puuhamaan kanssa. Aulangon kylpylä ja keskustan yrittäjät ovat kehittäneet turisteille houkuttelevia pakettitarjouksia.

Reskalle on toteutettu uusi kauppakeskus ykköskortteliin Centrumin ja Sokoksen kohdalle. Kauppiat huolehtivat kaupunkikuvan laadusta erityisen kunnianhimoisesti välillä Goodman – Asemanseutu. Myymälätilojen sisustukseen ja valaistukseen, ts. niiden houkuttelevuuteen ohikävelijöille on panostettu kunnianhimoisesti. Kaupunkikuvaa on elävöitetty myös rakentamalla ns. mykkien julkisivujen (maanpäälliset kellarit tv.) kohdille liiketilaa tai näyteikkuna/mainostilaa.

Asukkaat käyttävät pääasiassa keskustan julkisia ja kaupallisia palveluita, jolloin myös ravintola- ja kahvilapalveluiden sekä kivijalkakaupan palveluiden kysyntä kasvaa. Ekologinen elämäntapa suosii paikallisia palveluita. Kivijalkamyymälät järjestävät omia tempauksia ostoskeskusten tapaan ja hyödyntävät yhteistyötä mm. markkinoinnissa. Tiiriö täydentää keskustan erikoistavaratarjontaa lähinnä paljon tilaa vaativan tavaran osalta. Hämeenlinnalainen kauppa ja palveluhenkisyys on tunnettua ja ylivertaista niin netissä kuin myymälöissäkkin. Keskustan tarjoama palvelukokonaisuus (imago, yksilöllinen palvelu, kauppiaiden yhteishenki ja ravintola-/kahvilamaailma) erottuu edukseen muista ostoskeskuksista.

Verkatehtaassa järjestetään kulttuuritapahtumien lisäksi myös laajoja kongresseja. Lisäksi siellä on matalan kynnyksen boheemeja kulttuuritiloja aloitteleville, rohkeille taiteilijoille.

Uusia työpaikkoja on syntynyt erityisesti terveydenhuollon ja hyvinvoinnin aloille.

Luonto-, kulttuuri- ja hyvinvointi-/terveysmatkailu on tehokkaasti tuotteistettu (konsertit, linna, teatteri, Aulangon kylpylä), mutta palvelu on yksilöllistä. Verkatehdasta on kehitetty kulttuurikeskus, miljööseen on toteutettu myös kesäteatteri.

Reska on katettu. Elämykselliset kivijalkamyymälät ylläpitävät kaupunki-idyllin roolia. Houkuttelevat myymälät syntyvät terveys-/liikunta-/hyvinvointipalveluiden tai käsityön ja näihin liittyvien myymälöiden yhdistelmästä, joissa on kodinomainen ilmapiiri. Kivijalkamyymälöistä on saatavilla runsaasti myös paikallisia tuotteita. Kivijalkamyymälät vastaavat pientalouksien kysyntään ja reagoivat nopeasti kysynnän vaihteluihin. Ketjuliikkeet sijoittuvat ostoskeskuksiin ja vetävät erityisesti lapsiperheitä ja nuoria asiakkaita.

Vanhukset ostavat yhä enemmän palveluita myös internetistä. ”Mobiilipalveluiden valintatalosta” on helposti saatavilla erilaisia asumiseen ja liikkumiseen liittyviä palveluita lyhytaikaisillakin sopimuksilla (vrt. puhelinliittymäpaketit; esim. aurauus-, siivous-, lastenhoito-, vanhustenhoitopalveluita, harrastuksia, hyvinvointi- ja terveyspalveluita kotiin).

Liikunta- ja kulttuuritapahtumien määrä keskustassa ja rannoilla on kasvanut. Erityisesti vanhusten virkistyspalveluiden määrä kasvaa, heitä innostetaan aktiiviseen vanhuuteen järjestämällä heille suunnattuja liikunta- ja kulttuuritapahtumia. Perusterveydenhuollon palveluita tuotetaan myös ydinkeskustassa; tavanomaisia kontrollikäyntejä hoidetaan apteekissa, kauppakeskuksessa ja/tai kivijalkamyymälätiloissa.

Virkistys ja vapaa-aika

Vapaa-aikaa vietetään yhä enemmän kodin ulkopuolella; kahvilat, kuntosalit, ravintolat, kulttuuriareenat, käsityöpajat, pubit ja klubit ovat luontevia jatkeita kodille. Liikuntamahdollisuuksia ja –tapahtumia on tarjolla aivan ydinkeskustassa esim. beach-volleyta, minigolfia, pingistä, keilausta, luistelua). Uudet kevyen liikenteen yhteydet houkuttelevat iltalenkille keskustaan.

Vahvistetaan julkisten tilojen identiteettiä ja tuetaan ulkotilojen monikäyttöisyyttä. Keskustassa on tilaa ennakoimattomille tapahtumille, käyttäjillä on tunne siitä, että keskustassa on lupa toimia. Ilmapiiri on avoin ja rohkea. Tapahtumien järjestämisen lupaprosessi on tarkoin ohjeistettu ja koordinoitu, tieto on helposti saatavilla.

Keskustassa säännöllisesti järjestetyt kierrätys-, kirpputori, hyväntekeväisyystapahtumat ja huutokaupat vetävät väkeä myös lähiseuduilta.

Rantoja hoidetaan osin luonnonvaraisina, rakennetun rannan määrä on lisääntynyt Paasikiventien eteläpuolella, Hämeensaaren itälaidalla ja Verkatehtaan edustalla.

Kansallista kaupunkipuistoa on laajennettu etelään. Rannat on käsitelty virkistysalueiksi, joilta on miellyttävät ja turvalliset kävely-yhteydet ydinkeskustaan (esim. leveät viherkaistat keskellä). Rannat ovat pääasiassa rauhallisia puistoja, mutta rantapuistossa on myös liikuntavälineitä lenkkeilijöitä varten. Rantareiteistä muodostuu liikkujille elämysten Vanaja. Puistoissa järjestetään satunnaisia puistokonsertteja *Pop-up* –periaatteella *ex tempore*. Laivaranta on tunnettu laadukkaana ruokapaikkana ja kesäkahvilana.

Kaupunkikuvassa on panostettu erityisesti puistoihin, valaistukseen ja kadunkalusteisiin.

Vanhusten muodostamien yhteisöjen määrä on kasvanut, niitä on perustettu mm. vapaa-ajan harrastusten ympärille ja sairauksien vertaistukiryhmät kokoontuvat aktiivisesti ja he tsemppaavat toisiaan.

Kaupunkikuva

Täydennysrakentamisella, ullakkorakentamisella ja ydinkeskustan läheisten alueiden tehokkaalla toteutuksella asukasluku on kasvanut huomattavasti, mikä on ollut omiaan elävöittämään keskustaa. Kaupallinen jatkumo moottoritien katteelta rautatieasemalle hahmottuu kaupunkikuvassa.

Maanalainen keskitetty pysäköinti on mahdollistanut katutilojen laajamittaisen käytön erilaisille toiminnoille ja tapahtumille, lisäksi liikkuminen kävellen ja pyörällä on vaivatonta ja miellyttävää. Kävely ja pyöräily, kauppa ja erilaiset tapahtumat ovat näkyvimpiä elementtejä kaupunkikuvassa.

Uudisrakentaminen on arkkitehtuuriltaan rohkeaa ja kokeilevaa Engelin rannassa ja Saarioisten alueella.

Kaupunkikuvassa panostetaan kävely-yhteyksiin linnalta keskustaan ja Verkatehtaalalle. Vanhat kaupunkirakenteen akselit korostuvat.

Hyvinvointi- ja terveystalveluiden kasvu näkyy myös kaupunkikuvassa. Mikäli näitä palveluita tuotetaan vain yksilöille, se ei ole omiaan lisäämään kaupunkitilan elävyyttä. Ryhmätoiminnan mahdollisuuksia on lisätty yksilöllisten palveluiden rinnalle.

Yksityisautoilua ei ole rajoitettu keskustassa, joten katutilan viihtyvyyttä on parannettu pienillä muutoksilla valaistuksessa, opasteissa, istutuksissa, pintamateriaaleissa ja kadunkalusteissa.

Rakennuskannan arvokohteet on nostettu esiin ja rakennuskantaa vaalitaan pietteillä. Rakennusten korkeudet sovitetaan naapurirakennusten korkeuteen, jolloin ympäristössä ei tapahdu radikaalia muutosta.